

פרשת משפטים תשפג – איך להתווכח כמו יהודים? וכיצד למנוע רעידת אדמה?

1. שם כג,ב: לא תהיה אחרי רבים לרעת ... אחרי רבים להטת – **רמב"ם סנהדרין ח:** בית דין שנחלקו, מקצתם אומרים זכאי ומקצתם אומרים חייב - הולכין אחר הרוב ... שנאמר 'אחרי רבים להטות'. במה דברים אמורים? בדיני ממונות ובשאר דיני אסור והיתר וטמא וטהור, אבל בדיני נפשות אם נחלקו אם יהרג או לא, אם היו הרוב מזכים זכאי, ואם היו הרוב מחייבין - אינו נהרג עד שיהיו המחייבין יתר על המזכים שנים ... שעל זה הזהירה תורה 'לא תהיה אחרי רבים לרעות'.

משנה סנהדרין לב,א: דיני נפשות גומרין בו ביום לזכות, וביום שלאחריו לחובה [לשם הלנת דין]. **סנהדרין יז,א:** סנהדרי שראו כולן לחובה - פוטרין אותו. (רמב"ם הלכות סנהדרין ט: סנהדרין שפתחו בדיני נפשות תחלה ואמרו כולן חייב - הרי זה פטור, עד שיהיו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו וירבו המחייבין). כיון דגמירי הלנת דין למעבד ליה זכותא, והני תו לא חזו ליה. **מלחמת מצוה עמוד 20:** מה שהשיב על דבריהם ... כי העובדי כוכבים מלעיגים על דין זה ... תאלמנה שפתיו איך דיבר על צדיקים וטובים והוא לא הבין דבריהם ז"ל ... אלא דכיון שפתחו כולם לחובה, גילו דעתם שבאו כולם חפצים להמיתו וזה כבר נסתמו טענותיו. ואפילו בבית דין אחר, לא יוכל ללמד זכות על עצמו.

2. עירובין יג,ב: שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו. יצאה בת קול ואמרה: **אלו ואלו דברי אלוקים חיים.**

בבא מציעא פד,א: נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא. אמרו רבנן מי יישב דעתו? נשלח את רבי אלעזר בן פדת ששמועותיו מחודדות. כל מילה שהיה אומר רבי יוחנן, אמר תנא שמסייע לו. אמר רבי יוחנן: אתה כריש לקיש?! הוא היה **מקשה עלי 24 קושיות ואני הייתי משיב 24 יישובים וממילא הייתה השמועה מרווחת, ואתה אומר תנא דמסייע לי?!**

מדרש תהלים יב: אמר רבי ינאי לא ניתנו דברי תורה למשה חתוכין, אלא כל דבר ודבר שהיה הקב"ה אומר למשה היה אומר מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא. אמר לפניו רבונו של עולם עד מתי נעמוד על בירורה של הלכה? אמר לו 'אחרי רבים להטות', רבו המטמאין טמא, רבו המטהרין טהור.

לב אבות [שלמה לבית הלוי, מרבני סלוניקי לפני כ-400 שנה]: הויכוח הוא **סיבת יציאת הדבר לאור והיוודע האמת** ולכן הספקות והקושיות הן מבוא גדול להשגת המבוקש. והחוקר [אריסטו] אמר **שהספקות עשו את האנשים חכמים**. ולכן כשהמחלוקת לשם שמים ... סוף אותו מחלוקת **שיתקיים**, כי אף שהאמת תישאר כצד אחד, שני צדדי המחלוקת יתקיימו ויזכרו יחד, הואיל ועם המחלוקת עצמו תתברר האמת ... והדבר הזה נעלם מעיני המלעיגים על שאמרו חז"ל שאם היו כל הסנהדרין מחייבין מיתה לאיש אחד לא היה מומת ... הטעם אשר שמעתי בזה בשם הרמב"ם ז"ל ... להודיע **שכשאינת מנגד על פי קושיות וטענות - אי אפשר שיצא הדבר לאור ואפשר שכולם יפלו בטעות**.

3. ילקוט שמעוני נשא: חביב השלום שכל סיומן של הברכות הוא בשלום ["שים שלום... המברך את עמו ישראל בשלום ... עושה שלום במרומיו"]. ואף ברכת כהנים חותמת "וישם לך שלום", ללמדך שאין הברכות מועילות אא"כ שלום עמהן. **באר היטב על שו"ע אורח חיים שז סק"ב:** אדם המבקר את חברו בשבת שחרית ... יאמר לו '**שבת שלום**' או '**שבת טוב**' לקיים זכור את יום השבת לקדשו'.

דברים רבה כ,יב: 'עושה שלום במרומיו' [האם יש מלחמה בין הכוחות העליונים, שצריך לעשות שלום?]. אמר ר' לוי: מיכאל כולו שלג וגבריאל כולו אש ועומדים זה אצל זה ואינם מזיקים זה את זה. **זוהר ג קע"ב:** כאשר ברא הקב"ה את העולם לא יכול להתקיים, עד שבא והשרה עליו שלום. ומה הוא? שבת, שהיא שלום של עליונים ותחתונים ואז נתקיים העולם.

ליקוטי שיחות כב/139: לכל אחד מהתלמידים היה את הדרך בה הבין תורת רבו ועל פיה עבד את ה'. אצל האחד היה העיקר אהבת ה' ואצל השני יראת ה' וכאשר החברים לא קיבלו דעתם – לא נהגו כבוד זה בזה... לאידך, כשיצא רשב"י מהמערה אחרי 13 שנה, סדר העבודה שלו לא היה בהתבודדות מהעולם, אלא 'כל היכן שהיה מקפיד רבי אלעזר וגורם לחולי' – היה מרפא רבי שמעון'.

4. עירובין שם: אם אלו ואלו דברי אלוקים חיים, מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן? שנוחין ועלובין היו: **שונין דבריהן ודברי בית שמאי, ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן.**